

תאריך: 1 פברואר, 2018
ט"ז שבט, תשע"ח

אל: פרקליט המדינה, מר שי ניצן

הנדון: בקשת יאח"ה להיתר האזנה לשיחות אגב אורחא עם שר

כללי:

1. המדובר בבקשה להיתר האזנה לשיחות אגב אורחא של מספר יעדי האזנה עם סגן שר הבריאות, ח"כ משה ליצמן. יודגש, כי בעת הרלוונטית שימש ח"כ ליצמן כשר הבריאות, אך נוכח תוארו כיום יכונה להלן: "סגן השר". יעדי ההאזנה, הרלוונטיים לבקשה זו, הינם מרדכי בבצייק (עוזר סגן השר), מנחם גשייד (עוזרו לשעבר של סגן השר, וכיום עיתונאי ועוזרו ודוברו של הרב פירר) ויעקב ראיניץ (כתב בעיתון "המודיע") (להלן: "בבצייק", "גשייד" ו-"ראיניץ", בהתאמה; להלן יחד: "יעדי ההאזנה").
2. צווי האזנות הסתר הרלוונטיים הוצאו במסגרת חקירה בין היתר בחשד לעבירות של לקיחת שוחד, תיווך לשוחד ומרמה והפרת אמונים, כפי שיפורט להלן (ר' סעיף 6 ואילך למזכר זה).
3. האמור במזכר זה מבוסס על הבקשה הכתובה, סיכום הראיות מיום 25.11.18 שנערך על-ידי היחידה החוקרת, מסמך בקשה לאישור פעולות חקירה מיום 13.11.17 שנערך על-ידי היחידה החוקרת, עיון בצווי האזנת הסתר הקודמים, ושיחות עם הפרקליט המטפל מהמחלקה הכלכלית, סטיב בוארון, כמו גם עם גורמים בצוות החקירה ובמחלק ההערכה ביאח"ה.
4. יודגש כבר עתה, כי בבקשת היחידה התבקש היתר להאזנה ל-175 שיחות שנקלטו בין סגן השר לבין יעדי ההאזנה, על אף שבמסמך לאישור פעולות החקירה מיום 13.11.2017 צוינו 7 שיחות בלבד, כשיחות העשויות להיות רלוונטיות לחקירה. עיון בשני המסמכים הנ"ל אינו מעלה סיבה ממשית לשינוי שהוביל לבקשה להיתר האזנה למספר כה רב של שיחות, ועל כן, ולאחר היוועצות עם הפרקליט המטפל, נתייחס במזכר זה ל-7 השיחות הרלוונטיות בלבד אליהן הפנה המסמך לאישור פעולות החקירה מיום 13.11.17.
- עם זאת, וככל שעם התקדמות החקירה יוחלט על שינוי מעמדו של סגן השר, והוא יוגדר כחשוד, לא מן הנמנע שיהיה צורך לבחון מחדש את בקשת היחידה להיתר האזנה לשיחות נוספות בין סגן השר לבין יעדי ההאזנה. נעיר כי הבענו עמדתנו זו בפני הגורמים בצוות החקירה, והדברים התקבלו בהבנה.
5. כידוע, פתיחת שיחות אגב אורחא עם סגני שרים מוסדרת בסעיף 7א לחוק האזנת סתר, אשר זו לשונו:

7א. (א) נקלטה במסגרת האזנת סתר כדין לפי סעיפים 6, 7 או 9א(א)(2), שיחה עם חבר הכנסת, שר או סגן שר, תופסק, מיד עם היוודע למאזין שמדובר בחבר הכנסת, בשר או בסגן שר, הקשבה לה, ולא ייערך תמליל שלה; חומר ההקלטה יועבר לעיונו של השופט שנתן את ההיתר.

שיחות חסויות
שנקלטו בדרך אגב
(תיקון סס' 2)
תשס"ה-2005

(ב) השופט שנתן את ההיתר, ובהעדרו שופט מוסמך אחר כאמור בסעיף 6(א), רשאי להאזין להקלטה או להורות על עריכת תמליל ולעיין בו.

(ג) מצא השופט, כי חומר ההקלטה כולל חומר הדרוש למטרות שלשמן ניתן להתיר האזנת סתר לפי סעיף 6(א), וכי הצורך בגילוי החומר לשם כך עולה על החשש לפגיעה ביכולתו של חבר הכנסת של השר או של סגן השר למלא את תפקידו, יורה על העברתו של חומר זה בלבד למבקש, בדרך שתיקבע; השופט יורה על אופן הטיפול ביתרת חומר ההקלטה.

6. מנוסח הסעיף עולה כי כאשר מדובר בהאזנת סתר לשיחות שנקלטו בדרך אגב עם חבר הכנסת, שר או סגן שר, אין דרישה כי הלה ייחשד כמעורב בעברה פלילית. כן אין דרישה לאישור מוקדם של היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה, אולם הפרקטיקה הנוהגת היא לקבל אישור מוקדם כאמור, שכן מדובר בפעולת חקירה המגלמת פגיעה בפרטיות ופוטנציאל פגיעה בחסינות ובתפקוד של נבחר הציבור.

7. נפנה לחשדות בגינן מתבקש היתר להאזנה.

תמצית פרשות המשנה הנחקרות במסגרת התיק:

8. **ועדת סל הבריאות/התרופות:**

8.1. בפרשיית משנה זו מספר אירועים שונים.

8.2. אחד האירועים נוגע להחלפתה של אחת מחברות ועדת סל הבריאות, פרופ' דינה בן יהודה, שעל-פי החשד, הוחלפה על-ידי סגן השר לבקשתה של חברת 'רוש פרמצבטיקה ישראל בע"מ' (להלן: "חברת רוש"). שיחות שנקלטו בין מנכ"ל חברת רוש לבין גשייד, ולאחר מכן בין גשייד לבין בבצייק, מעלות, כי מנכ"ל חברת רוש הביע תרעומת נגד פרופ' בן יהודה, על כך שאמרה שתתנגד להכניס לסל התרופות תרופה המיוצרת על-ידי חברת רוש. במהלך השיחות עלה, כי נוכח התנגדותה זו של פרופ' בן-יהודה, ביקש גשייד שסגן השר יורה על החלפתה באחר. בשיחה שנערכה בין בבצייק לגשייד ביום 14.8.17 אמר האחרון, כי "צריך להוציא אותה (את פרופ' בן יהודה - י.ה.)". כשעה עובר לשיחה זו שוחח גשייד עם סגן השר, ועל כן מתעורר חשד, כי מדובר בשיחה הרלוונטית לחקירה, ושבהמלכה שוחחו השניים על אודות סוגיית האישו של ועדת סל התרופות. לא למותר לציין, כי בסופו של יום אכן הוחלט להחליף את פרופ' בן-יהודה באחרת.

לאור המפורט לעיל, התבקש היתר להאזנה לשיחה שהתקיימה בין גשייד לבין סגן השר בתאריך 14.8.17, בשעה 10:01 (עמדה 223654, שיחה 1601).

8.3. אירוע נוסף בפרשיית משנה זו נוגע לשיחה שנערכה ביום 6.8.17 בין גשייד לבין סגן השר, כשהשיחה העוקבת לה נערכה בין גשייד לבין מיכל כפיר, דירקטורית וממונה לפיתוח עסקי חברת רוש. במהלך השיחה בין גשייד לבין מיכל כפיר ביקשה האחרונה לקבוע פגישה בין פרופ' ניר פלד, אונקולוג בכיר ומומחה בעניין בדיקה, המשווקת על-ידי חברת רוש ומועמדת להיכנס לסל התרופות, לבין סגן השר. יצוין, כי בשיחה זו אמר גשייד, כי סגן השר אינו מתערב בהחלטות הוועדה, אך ניתן יהיה להיפגש עם אחד מחברי הוועדה. עם זאת, בסופו של יום הפגישה בין פרופ' פלד לבין סגן השר, שהתבקשה על-ידי חברת רוש, אכן נערכה בתאריך 21.8.17 (והשתתפה בה גם גב' אסנת לוקסנבורג, המנהלת המקצועית של ועדת סל

הבריאות). מן הראוי לציין כי ועדת סל התרופות אמורה להיות ועדה מקצועית, מנוטרלת מלחצים כלכליים של חברות התרופות, ועל פניו סגן שר הבריאות אינו אמור להשפיע על שיקוליה.

לאור המפורט לעיל, התבקש היתר להאזנה לשיחה שהתקיימה בין גשייד לבין סגן השר בתאריך 7.8.17, בשעה 11:42 (עמדה 223654, שיחה 900).

8.4. היחידה החוקרת ציינה בבקשתה לאישור פעולות חקירה מנובמבר 2017 שיחה נוספת מיום 6.8.17 שהתקיימה בין בבצ'יק לסגן השר (עמדה 218704, שיחה 1620). בסמוך לפני קיומה של שיחה זו שוחח בבצ'יק עם גשייד, והאחרון מנסה לברר אם נקבעה פגישה בין סגן השר לבין גורם בתחום הביטוח הרפואי/סיעודי. עם זאת, כרגע לא ידוע מה הקשר בין חברת הביטוח וקופ"ח ("הראל" ו"מכבי שירותי בריאות") שהוזכרו בשיחה בין גשייד לבין בבצ'יק, לבין סגן השר. **לאור זאת, ובהיעדר ראיות תומכות שיש בהן כדי להעיד על תוכנה של השיחה החסויה, דעתנו היא שבשלב זה אין עילה למתן היתר להאזנה לשיחה האמורה לעיל.**

9. עיתון "המודיע":

9.1. אחד החשדות המרכזיים בפרשיה הינו שחברות מסחריות שונות בתחום המזון, הטבק והתרופות ניסו, או אף הצליחו, להשפיע על החלטותיו המקצועיות של סגן השר, בין היתר על-ידי קניית שטחי פרסום בעיתון "המודיע", כפי שיפורט להלן.

9.2. עיתון "המודיע" המזוהה עם חסידות גור, אליה משתייך סגן השר, הינו בבעלות עמותת "הסתדרות אגודת ישראל העולמית- הועד הפועל". עם זאת, משיחות שנקלטו בין יעדי ההאזנות לבין עצמם ובינם לבין אחרים התעורר חשד ממשי המצביע על כך שסגן השר הוא בעל המניות העיקריות הבעלים, דה פקטו, של העיתון. בין היתר נקלטו שיחות בין בבצ'יק לבין גשייד בהן שוחחו השניים על אודות אי תשלום משכורות לעובדי העיתון, כמו גם שיחות בעניין העברת המניות והצורך לשמור על בעלותו של סגן השר בעיתון. אחת השיחות המרכזיות בין השניים בעניין הבעלות על העיתון התנהלה ביום 8.7.17 בשעה 53:20. כשעה לאחר מכן שוחח בבצ'יק עם סגן השר. למחרת היום מתקיימות שיחות נוספות בנוגע לעיתון בין גשייד לבין בבצ'יק, ושוב מועלה שמו של סגן השר.

נוכח סמיכות הזמנים בין השיחות ביום 8.7.17 ונוכח המשך קיומן של שיחות בנושא זה ביום למחרת, ותוך התייחסות לדברים שאמר, לכאורה סגן השר בעניין העיתון, כפי שעולה משיחות בין גשייד לבין בבצ'יק, התבקש היתר להאזנה לשיחה שהתקיימה בין בבצ'יק לבין סגן השר בתאריך 8.7.17, בשעה 21:53 (עמדה 218704, שיחה 672).

9.3. מספר חודשים עובר למועד השיחות הנ"ל שודר בערוץ 2 תחקיר במהלכו נחשף הקשר בין העיתון לבין סגן השר. במסגרת התחקיר התחזו העיתונאים כנציגי חברה המבקשת לייבא סיגריות אלקטרוניות, ופנו לראיניץ בטענה שהם מעוניינים לקנות שטח פרסום בעיתון, אך חוששים להשקיע את כספם, שמא משרד הבריאות יחליט שלא לאשר את יבוא הסיגריות האלקטרוניות. במהלך התחקיר נחשף, כי ראיניץ הבטיח לעיתונאים שככל שיפרסמו את המוצר בעיתון, תינתן להם גישה למשרד הבריאות, תוך שצוין, כי העיתון הוא של סגן השר. בהמשך התבקשו העיתונאים לשלם 4,000 ₪ במזומן, בשתי פעימות, לידי ראיניץ, על-מנת שיארגן עבורם פגישה עם פרופ' איתמר גרוטו, המשנה (דאז) למנכ"ל משרד הבריאות. פגישה זו אכן

[HV1] Commented: יש להתייחס למשפט שסטיב כתב וכן לסמיכות הזמנים (לכתוב ששלוש דקות לאחר מכן מחייג לשר...)

[HV2] Commented: יש עוד מידע חוץ מעניין התחקיר, על נושא קניית שטחי הפרסום? אם כן, כדאי לפרט

[YH(3)] Commented: יש. הם מראים כיצד תקציב הפרסום גדל כשסגן השר בתפקידו, ומצטמצם כשהוא באופוזיציה. אקח ממך את החומר כשתגיע, ואוסיף זאת בפירוט.

[HV4] Commented: בעל המניות העיקרי? אי אפשר לדעת את זה בוודאות? מבדיקה ברשם החברות?

[YH(5)] Commented: אני צריכה לדבר איתך על זה. אני קוראת את הדברים באופן שונה מהיחידה החוקרת- ממה שאני מבינה הוא שולט בעיתון דרך איש אחר, ומתכנן לקנות אותו בעתיד הקרוב. אסביר בע"פ.

[YH(6)] Commented: בעייתי. להשוות לתקציר.

נערכה. לאחר מכן אף נערכה פגישה בין העיתונאים לבין סגן השר, תמורת סך של 3,000 ₪ נוספים, ובמהלכה ציין האחרון, כי הוא יעדכנם דרך ראיניץ בדבר שאלת התחולה של הרגולציה על הסיגריות האלקטרוניות. לאחר פירסום התחקיר, במסגרת החקירה ולצורך האצתה, הוזמן ראיניץ לחקירה ברשות המסים ליום 22.5.17 (מועד שנדחה לאחר מכן ביום נוסף). יום עובר למועד המקורי שנקבע לחקירתו של ראיניץ, 21.5.17, שוחח ראיניץ עם סגן השר. בשיחה שערך ראיניץ עם אדם אחר, למחרת יום חקירתו, הבהיר ראיניץ, כי הוא "הגיע מוכן" לחקירה, וידע כיצד לענות לחוקרים כששאלו אותו, מדוע סגן השר הפנה את העיתונאים להתעדכן בהחלטתו דרך ראיניץ.

לאור המפורט לעיל, ונוכח סמיכות הזמנים בין השיחה לבין המועד שנקבע לחקירתו של ראיניץ, התבקש היתר להאזנה לשיחה שהתקיימה בין ראיניץ לבין סגן השר בתאריך 21.5.17, בשעה 15:16 (עמדה 216518, שיחה 631).

10. אישור ייצוא קנביס :

10.1. במסגרת החקירה עלה, כי בתאריך 31.7.17 חברת 'תיקון עולם בע"מ' (להלן: "חברת תיקון עולם"), המגדלת ומשווקת בישראל קנאביס רפואי, פנתה לגשייד בבקשה שיסייע לה לקבל אישור לייצא את הקנאביס לחו"ל.

10.2. בתאריך 3.8.17, בשעה 8:33, שוחחו גשייד ובבצייק בעניין סוגיית ייצוא הקנאביס. לאחר כשעה שוחחו השניים בשנית, וגשייד ביקש לדעת, האם סגן השר כבר עסוק. משנענה בשלילה, אמר גשייד שיצלצל הוא לסגן השר, ואכן מיד לאחר שיחה זו מתקיימת שיחה בין גשייד לבין סגן השר.

נוכח סמיכות הזמנים בין השיחות, ולאור תוכן השיחה שהתקיימה בין גשייד לבין בבצייק, התבקש היתר להאזנה לשיחה שהתקיימה בין גשייד לבין סגן השר בתאריך 3.8.17, בשעה 09:41 (עמדה 223654, שיחה 386).

10.3. בתאריך 26.9.17 משוחחים בבצייק וגשייד, והאחרון מבקש להזכיר לבבצייק, כי עליו לדבר עם איילת ועם אייל (הנחת היחידה החוקרת היא שמדובר על השרה איילת שקד ועל אייל שוורצברד, מנהל אגף הרוקחות במשרד הבריאות).

10.4. בתאריך 1.10.17 בשעה 06:38 משוחח גשייד עם סגן השר. מאוחר יותר באותו היום משוחח גשייד עם בבצייק ומבקש לברר אם שוחח עם אייל שוורצברד, ראש מערך הרוקחות במשרד הבריאות, ככל הנראה בעניין ייצוא הקנאביס הרפואי. לאחר מכן משוחחים השניים בשנית, וגשייד מפציר בבבצייק שישוחח עימו (ככל הנראה עם אייל שוורצברד - י.ה.), כיוון שהדבר חשוב לו.

יודגש, כי במהלך ארבעת החודשים בהם התקיימה האזנת סתר לגשייד, שוחח הלה עם סגן השר 13 שיחות בלבד, ולכן סמיכות הזמנים בין השיחה שהתקיימה בין השניים בבוקר של יום 1.10.17 לבין השיחות שהתקיימו מאוחר יותר באותו היום בין גשייד לבין בבצייק מעלה חשד שמא מדובר בשיחה רלוונטית בנושא עליו שוחחו גם יעדי ההאזנה ביניהם.

Commented [HV7]: מתי הוזמן ראיניץ לחקירה? צריך לציין המועד של ההזמנה לחקירה, כדי להראות שזה לפני השיחה שנערכה עם סגן השר!

Commented [YH(8)]: הוזמן לפני. למיטב זכרוני ב-10.5.17. אבדוק במסמכים כשתגיע.

לאור זאת, נוכח סמיכות הזמנים בין השיחה שנערכה בין גשייד לבין סגן השר, ובין השיחה שנערכה מאוחר יותר בין גשייד לבין בבצ'יק, התבקש היתר להאזנה לשיחה שהתקיימה בין גשייד לבין סגן השר בתאריך 1.10.17, בשעה 06:38 (עמדה 223654, שיחה 4773).

10.5. יודגש, כי בסופו של יום החליט סגן השר לאשר יצוא קנאביס רפואי לחו"ל, אך זאת לאחר שהתקבלה חוות-דעת של ועדה בין-משרדית אשר המליצה לאשר את יצוא הקנאביס.

11. במסגרת החקירה נחקרו שתי פרשיות משנה נוספות בעניין סימון מוצרי מזון מזיקים ובעניין סיגריות IQOS. עם זאת, בשלב זה לא ניתן להצביע על שיחה ספציפית כרלוונטית לאחת מפרשיות משנה אלו, ולכן עמדתנו היא שאין להתיר, כיום ובשלב הנוכחי של החקירה, פתיחתן של שיחות נוספות מעבר לאלו שפורטו לעיל.

סיכום והמלצות

12. המלצתנו היא לאשר את הבקשה, אך במתכונתה המקורית, קרי מתן היתר להגיש בקשה למיון שיחות אגב אורחא של יעדי ההאזנה עם סגן השר וזאת בנוגע ל-6 השיחות שפורטו לעיל בלבד.

13. אומנם בשלב זה סגן השר אינו במעמד חשוד, ואינו מיועד לחקירה באזהרה. עם זאת, ניכר כי בכל הנוגע לשיחות שפורטו לעיל, ישנן נסיבות חיצוניות המצביעות על פוטנציאל רלוונטיות, וההכרח בעיבוי הבדיקה (בשלב זה) וקידומה מטה את הכף לטובת אישור הבקשה ל"פתיחתן".

14. באשר לשיחות שנערכו בין גשייד לבין סגן השר יצוין, כי במשך 4 חודשים נקלטו בהאזנות הסתר 13 שיחות בלבד בין השניים, דבר המעיד על היעדר קשר רציף כחלק משגרת היום-יום בין השניים. לפיכך ישנה חשיבות להתיר האזנה לשיחות בין גשייד לבין סגן השר כשאלו מתקיימות בסמיכות זמנים לשיחות עם יעדי האזנה אחרים במסגרתן עולות חשדות לביצוע עבירות על-ידי מי מהמעורבים בשיחה, וזאת חרף מעמדו של גשייד כעיתונאי וכעוזרו של הרב פירר. יצוין, כי היחידה החוקרת העלתה חשש מפני פגיעה בחיסיון רפואי נוכח תפקידו של גשייד אצל הרב פירר, אך חשש זה אינו מגובה בראיות כלשהן אשר יעידו על כך שבין סגן השר לבין הרב פירר וגשייד, מטעמו, קיים חיסיון רפואי בעניינים הקשורים לבריאותו של סגן השר.

15. באשר לשיחות שנערכו בין בבצ'יק לבין סגן השר, ניכר כי צמצום השיחות בהן יתבקש בית-המשפט לעיין (צמצום מ-161 שיחות לשתי שיחות בלבד) כשיחות אלו נבחנו בקפידה יתרה, לנוכח העובדה שבבצ'יק הוא עוזרו של סגן השר, ועל כן ישנו פוטנציאל גבוה יותר לפגיעה בחסינותו של סגן השר. עם זאת, לאור סמיכות הזמנים בינן לבין שיחות אחרות שנערכו בין יעדי האזנה בנושאים הרלוונטיים לחקירה, מאפשר מזעור של הפגיעה הפוטנציאלית בחסינות הפרלמנטרית ובתפקוד המקצועי של סגן השר.

16. באשר לשיחה בין ראיניץ לבין סגן השר, נוכח עיתוי השיחה (יום) עובר למועד חקירתו המשוער של ראיניץ ברשות המסים, ובהתחשב בטיב היחסים בין השניים כפי שעלה בכתבת החקיר של ערוץ 2, דעתנו היא שהאפשרות לפגיעה בחיסיון העיתונאי של ראיניץ על-ידי האזנה לשיחה הינה נמוכה ביותר.

17. האיזון הנדרש, לפי סעיף 7א לחוק האזנת סתר, הוא בין הצורך בגילוי תוכנן של השיחות לבין החשש לפגיעה ביכולתו של סגן השר למלא תפקידו. בנסיבותיו של מקרה זה, נוכח העובדה שהמלצתנו מתייחסת לשיחות, ועל מנת למזער את הפגיעה באינטרס המוגן על פי הסעיף, אנו מציעים כי בית-המשפט ישמע את השיחות וימייין אותן בעצמו.

Commented [HV9]: תשני לשיחה אחת

Commented [HV10]: צריך להוסיף שהשיחה היא אחרי ההזמנה לחקירה ברשות המסים ובטרם ההתייצבות בפועל לחקירה – כפוף לבדיקה ווידוא של יעלה

Commented [YH(11)]: יתוקן בסעיף 9.3 לעיל

18. לסיכום, נמליץ על אישור בקשת היחידה להתיר לה להגיש בקשה למיזן שיחות אגב אורחא, בכפוף לצמצום השיחות לאלו שפורטו לעיל, וכמפורט להלן:

א. צו הס"ת (מחוזי מרכז) 21382-05-27, בעניין שיחה מתאריך 21.5.17.

ב. צו הס"ת (מחוזי מרכז) 67070-07-17, בעניין שיחות מתאריכים 3.8.17, 7.8.17, 14.8.17 ו-1.10.17.

ג. צו הס"ת (מחוזי מרכז) 8677-07-17, בעניין שיחה מתאריך 8.7.17.

19. מצ"ב טיוטת נוסח היתר י.מ..

יעלה הראל

חיים ויסמונסקי